

neomejenost njegove pravice do svobodnega gibanja. Očitek, da je zato »izdajalec«, pa ogroža sogovorčevo pozitivno integriteto, zglednost in odobravanje kvalitete njegove osebnosti. Glede na oba identificirana vidika posameznikove samopodobe in v povezavi s potencialom ogrožanja lahko kot bistvena za teorijo Brownove in Levinsona (1987) izpostavimo naslednja teoretična izhodišča:

- posameznikova integriteta je občutljiva v pozitivnem in negativnem vidiku;
- izjave lahko pojmuje kot govorno dejavnost, ki lahko v pozitivnem, negativnem ali obeh vidikih (vsaj potencialno) ogrožajo posameznikovo integriteto;
- obstajajo jezikovne strategije, s katerimi se da omiliti potencialno stopnjo/moč ogrožanja, in sicer so to strategije, s katerimi lahko izražamo spoštovanje integritete sogovorca.

Če bi bili učenci iz primera (8') npr. (vnaprej) prepričani v kredibilnost osebnosti odsotnega sošolca oz. v upravičenost njegove odsotnosti, bi svoje potencialno ogrožujoče vprašanje verjetno oblikovali drugače, npr.:

(8'') »Hej, stari, kje si bil pa prvo uro?«

Izjava (8'') se prav tako nanaša na sogovorčevo odsotnost, vendar je oblikovana na način, ki zmanjšuje stopnjo ogrožanja sogovorčeve pozitivne in negativne integritete (analizo bomo poglobili v naslednjem razdelku).

Druga predpostavka o posamezniku se nanaša na univerzalno posameznikovo sposobnost, in sicer na *sposobnost racionalne presoje*, natančneje na *praktično sklepanje*. Na tem mestu se ne bomo poglobljali v natančno razčlenitev te vrste sklepanja. Povejmo le, da gre za *racionalno presojo in izbor sredstev (generiranje jezikovnih strategij) za zadovoljitev komunikacijskega cilja*. Racionalna presoja te vrste temelji na sklepanju v obratni smeri, kot ga določa formalnologično sklepanje: gre za sklepanje iz cilja k strategijam, s katerimi bi lahko zadovoljili ta cilj.

Tretji sklop predpostavk o posamezniku lahko razumemo kot izhajajoč iz prvih dveh. Brown in Levinson (1987) sta prepričana, da med govoric obstaja *vzajemna vednost* o občutljivosti integritete, *vzajemna vednost* o sposobnosti racionalne presoje in *skupni interes o vzdrževanju/spoštovanju/neogrožanju integritete* kot pogoju za sodelovanje. Od te predpostavke ni odvisen le izbor, temveč hkrati tudi prepoznavanje vljudnostnih strategij, torej razumevanje sogovorca. Nenazadnje integriteto posameznika določa